

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Územní identita z pohledu muže a ženy

Autor práce: Tereza Maňásková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Cílem práce je „*prokázat rozdíly v míře sounáležitosti s územím z pohledu muže a ženy.*“ Cíl rozvíjejí dvě výzkumné otázky týkající se (1) vnímání prostředí muži a ženami („*Existují rozdíly v postoji a vnímání prostředí mezi ženami a muži?*“) a (2) sociálního kapitálu obou skupin („*Liší se muži a ženy v utváření a míře sociálního kapitálu?*“). Titulní územní identita se tak ve stanoveném cíli, resp. předpokladech odráží nepřímo (prostřednictvím konceptů sounáležitosti s územím, percepce, sociálního kapitálu). Otázkám odpovídají dva kladně formulované předpoklady. Autorka uvádí dále několik dílčích cílů, které vytyčují postup práce.

Cíle, resp. výzkumné otázky a předpoklady jsou stanoveny přiměřeně vzhledem k nárokům bakalářské práce. Bylo by však vhodné upozornit již při formulaci cílů na limitovanou platnost výsledků práce mj. vzhledem k prostorovým a dalším omezením dat využitých v analytické části (viz dále). Na základě provedeného výzkumu není možné *potvrdit* univerzálně formulované předpoklady, na což autorka upozorňuje až v závěru.

Práce s literaturou

Teoretická část stručně charakterizuje vhodně vybrané klíčové koncepty týkající se zvoleného tématu práce (identity a územní identita, gender a pohlaví, sociální kapitál) a jejich vzájemné vztahy. Autorka dobře pracuje s poměrně velkým množstvím literatury a dalších zdrojů, ale spoléhá především na domácí zdroje. Větší využití aktuálních zahraničních prací by bylo vhodné zejména v kapitolách věnujících se rychle se rozvíjejícímu tématu genderu. Představení náročné problematiky genderu a pohlaví místy působí spíše jako přehled stereotypů genderových rolí, ačkoli autorka diskutuje povahu role a obrazu ženy a muže ve společnosti jako sociální konstrukce.

Metodika práce

Metodice se věnuje úvod analytické části práce. Autorka zde popisuje podmínky rozsáhlého dotazníkového šetření realizovaného v rámci projektu TAČR BETA, jehož výsledky jsou hlavním zdrojem provedeného výzkumu. Dále popisuje vlastní způsob práce s těmito výsledky včetně odůvodnění svého výběru otázek, které analyzuje. Je třeba ocenit kritické zhodnocení limitů zvolené metodiky i zdůvodnění absence vlastního šetření.

Analytická část

Analytická část je rozdělena do dvou podkapitol odpovídajících stanoveným výzkumným otázkám,

resp. předpokladům. Autorka zde rozebírá výsledky vybraných otázek dotazníkového šetření, zaměřuje se na rozdíly v odpovědích mezi muži a ženami a snaží se tyto rozdíly interpretovat. Analýza jednotlivých otázek je zpracovaná velmi pečlivě s pomocí množství grafů a tabulek.

V rámci interpretace výsledků jednotlivých otázek se autorka vrací k myšlenkám uvedeným v obecných východiscích. Nezřídka však tíhne ke zjednodušené interpretaci rozdílů mezi odpověďmi mužů a žen prostřednictvím aplikace určitého rysu sociálně konstruované role a obrazu ženy, resp. muže ve společnosti. Mimoděk tak posiluje „zaryté stereotypy“ o ženách a mužích, které zmiňuje v úvodu práce. Deklarované *prokázání* rozdílů mezi muži a ženami tak místy působí jako sebenaplňující se proroctví, ačkoli je třeba upozornit, že autorka se věnuje i otázkám, v nichž se výraznější rozdíly v odpovědích žen a mužů neprojevily, a snaží se závěr (potvrzení, resp. vyvrácení daného předpokladu) vždy dobře zdůvodnit.

Závěry práce

Rozsáhlá závěrečná kapitola výstižně shrnuje celou práci včetně obecných východisek a přehledně rekapituluje výsledky vlastního výzkumu. Autorka odpovídá na obě stanovené výzkumné otázky – výsledkem výzkumu je podle ní potvrzení předpokládaných rozdílů mezi ženami a muži ve vnímání prostředí i v utváření a míře sociálního kapitálu. Je třeba ocenit, že se autorka v závěru práce věnuje kritice výsledků a upozorňuje na jejich omezenou výpovědní hodnotu vyplývající ze zvoleného způsobu výzkumu – analýzy převzatého dotazníkového šetření – i z limitů převzatých dat (např. prostorové omezení pouze na nemetropolitní oblasti).

2. Formální náležitosti práce

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Formální zpracování práce je velmi dobré, text má přiměřený rozsah. Práce je až na některé výjimky vhodně členěná (bylo by účelné např. vyznačit jednotlivé tematické okruhy v úvodu práce nebo vyčlenit pomocí nadpisu metodickou podkapitulu v rámci analytické části práce). Celkový dobrý dojem z formální úpravy práce snižují některé typografické nedostatky a poměrně časté překlepy a pravopisné chyby. Pečlivější korektura textu by odstranila také občasné stylistické neobratnosti a vybočení z vazby. Naopak citační úroveň a formální náležitosti práce s literaturou jsou výborné.

Práce zahrnuje velký počet grafů a tabulek, které jsou zpracovány na velmi dobré úrovni. Text funkčně doplňuje příloha obsahující plné znění dotazníku projektu TAČR BETA.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Práce svým rozsahem a kvalitou zpracování odpovídá nárokům na bakalářskou práci. Stanovený výzkumný cíl byl splněn; omezené výpovědní hodnoty výsledků práce pramenící z náročnosti tématu

i volby způsobu výzkumu si je autorka vědoma. Rešeršní část i vlastní výzkum jsou zpracovány velmi pečlivě, vyskytující se formální nedostatky nejsou zásadní. Je třeba ocenit především volbu zajímavého propojení problematiky územní identity s rozdíly ve vnímání prostoru/území mezi muži a ženami, kterým je v české geografii věnováno zatím stále málo pozornosti. Práce poskytuje dobrý základ pro další výzkumy autorky na pomezí těchto dvou v geografii velmi aktuálních témat.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě

1. V souvislosti s rozdíly mezi ženami a muži ve vztahu k sociálním kapitálům uvádíte, že jste objevila „možná opravdu jedinou“ práci zabývající se touto problematikou (Bernard, Čermák, Stachová 2009). Pokusila jste se hledat studie propojující problematiku sociálního kapitálu, resp. územní identity a vnímání prostoru/území s rozdíly mezi ženami a muži také mezi zahraničními zdroji? Dokážete uvést některé zahraniční studie, které by se mohly stát inspiračním zdrojem pro podobný (nebo navazující) výzkum?

2. V práci uvádíte důvody, proč jste se v analytické části rozhodla využít převzatá data z dotazníkového šetření projektu TAČR BETA. Pokud byste měla cíle práce naplnit prostřednictvím realizace vlastního šetření, jakou podobu byste zvolila? Pokuste se velmi stručně popsat alternativní design výzkumu (volbu metod, způsob získání a zpracování dat apod.).

Datum: 8. 7. 2020

Autor posudku: RNDr. Magdalena Fialová

Podpis: